

Minister Rozwoju i Technologii

Krzysztof Paszyk

Znak pisma: DGN-I.054.4.2024
Warszawa, 07 listopada 2024 r.

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację poselską nr 5440 Pani Poseł Anny Pieczarki
w sprawie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 5440 w sprawie finansowania z budżetu państwa w 2025 r. usuwania wyrobów zawierających azbest oraz ewentualnego objęcia tym dofinansowaniem wykonania nowych pokryć dachowych, przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie należy wskazać, że zasadnicze źródła finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest obejmują środki funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki unijne, środki jednostek samorządów terytorialnych oraz środki własne użytkujących wyroby zawierające azbest.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 14 lipca 2009 r. Za koordynację realizacji Programu odpowiada Minister Rozwoju i Technologii. W ramach realizacji zadań legislacyjnych w Ministerstwie Rozwoju i Technologii trwają prace nad projektem ustawy o wyrobach zawierających azbest. Celem projektu ustawy o wyrobach zawierających azbest jest wdrożenie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2668 z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie zmiany dyrektywy 2009/148/WE w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy. Jednocześnie, mając na względzie potrzebę znalezienia dodatkowych sposobów na wsparcie finansowe związane z usuwaniem azbestu, projekt wprowadza propozycje zmian w obecnie obowiązujących przepisach.

Już od 2010 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, nadzorowany przez Ministra Klimatu i Środowiska, realizuje program priorytetowy pn.: „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” (dalej: „Program”) dedykowany wsparciu działań w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest. W latach 2010-2023 NFOŚiGW przeznaczył łącznie na usuwanie wyrobów zawierających azbest kwotę 266 mln zł, co przyniosło efekt w postaci trwałego usunięcia 515 tys. ton azbestu. Konstrukcja Programu zakłada, że wkład NFOŚiGW pokrywa 50% kosztów zadania, a druga połowa jest finansowana ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, czasami przy wsparciu beneficjentów końcowych.

Po zakończeniu realizacji obecnego naboru NFOŚiGW dokona przeglądu wdrażania Programu, celem określenia propozycji zmian w ofercie Programu w ramach nowego naboru. Uruchomienie kolejnego naboru wniosków uwarunkowane będzie również dostępnością środków w budżecie na realizację tego Programu oraz określeniem wpływów do NFOŚiGW, które będą mogły być redystrybuowane na ten cel.

Warto podkreślić, że corocznie ze środków NFOŚiGW, przy współpracy z WFOŚiGW, wydatkowanych jest na działania związane z usuwaniem azbestu ponad 20 mln zł. W 2023 r. (dane z 11 województw) kwota ta wyniosła ok. 23,9 mln zł. Wsparcia ze środków własnych udzielają również WFOŚiGW (łącznie wydatkowano ok. 19,5 mln zł w 2023 r.) oraz jednostki samorządu terytorialnego (łącznie ok. 3,3 mln zł). Z dofinansowania udzielanego przez gminy korzystają zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne.

Obok środków krajowych, od lat, usuwanie wyrobów zawierający azbest jest finansowane ze środków unijnych. Przykładowo, w 2021 r. wydatkowano ze środków unijnych ponad 52 mln zł, w 2022 r. – ponad 5 mln zł. W nowej perspektywie polityki spójności na lata 2021-2027 istnieje możliwość ujmowania usuwania wyrobów zawierających azbest, jako kosztów kwalifikowanych w regionalnych programach operacyjnych, także w projektach dotyczących m.in. efektywności energetycznej, OZE, wodno-kanalizacyjnych. We wrześniu 2023 r. uzyskano pozytywną opinię Komisji Europejskiej w zakresie interpretacji art. 7.1 (f) Rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności 2021/1058 w zakresie kwalifikowalności wydatków na transport i składowanie odpadów zawierających azbest. Wydatki związane z transportem odpadów zawierających azbest na składowisko i kosztem ich składowania można ujmować w programach regionalnych w perspektywie finansowej 2021-2027. Działania w zakresie opracowywania regionalnych programów operacyjnych podejmują poszczególne Urzędy Marszałkowskie.

Ponadto, w połowie 2022 r., w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi uruchomił program dofinansowania do wymiany w gospodarstwach rolnych pokryć dachu wykonanych z materiałów zawierających azbest na budynkach służących do produkcji rolniczej.

Należy zaznaczyć, że to właśnie na terenach wiejskich występuje najwięcej wyrobów zawierających azbest pozostających w dyspozycji osób fizycznych. Z informacji uzyskanych od MRiRW wynika, że w okresie prowadzonych naborów (I nabór: od 17 października 2022 r. do 15 listopada 2022 r., II nabór: od 15 grudnia 2023 r. do 12 stycznia 2024 r.) wnioski na wymianę dachów złożyło 92,5 tys. rolników. Trwa ich rozpatrywanie. Łącznie podpisano już ponad 50 tys. umów na kwotę 630 mln zł, co przyczyni się (według szacunków) do zdemontowania 358 tys. ton wyrobów azbestowych z terenu kraju. W 2023 r. NFOŚiGW wprowadził zmianę w Programie poprzez dodanie części 2) umożliwiającej zminimalizowanie negatywnego oddziaływania odpadów zawierających azbest na mieszkańców obszarów wiejskich. Celem tej części Programu jest unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych należących do beneficjentów KPO. Okres realizacji wsparcia przewidziano na lata 2023-2027.

Warto zauważyć, że potrzeba usuwania wyrobów zawierających azbest jest sygnalizowana także w dokumentach, które nie są bezpośrednio związane z problematyką azbestową.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest i zastępowanie ich wyrobami bezazbestowymi zostało uwzględnione w Krajowej Polityce Miejskiej 2030 w ramach Wyzwania V – Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach, jako element działań poprawiających efektywność energetyczną budynków.

Także Długoterminowa strategia renowacji budynków wskazuje na potrzebę ujmowania usuwania wyrobów zawierających azbest i zastępowania ich wyrobami bezazbestowymi w publicznych programach wsparcia renowacji budynków w zakresie poprawy efektywności energetycznej i transformacji do gospodarki neutralnej klimatycznie.

Podkreślam, że Ministerstwo pracuje również nad opracowaniem Krajowego planu renowacji budynków, który zastąpi Długoterminową strategię renowacji budynków. Plan będzie dokumentem strategicznym, który przedstawi założenia kompleksowej polityki integrującej szerokie spektrum działań mających na celu zapewnienie renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, w wysoce energooszczędne, bezemisyjne i zdekarbonizowane zasoby budowlane do 2050 r. Plan będzie kompasem wyznaczającym najoptymalniejsze kierunki działań. Będzie obejmował również zarys potrzeb inwestycyjnych w zakresie renowacji budynków, źródła i środki finansowania oraz niezbędne zasoby. Plan będzie uwzględniał działania wspóółtowarzyszące remontom i termomodernizacjom w postaci usunięcia wyrobów zawierających azbest z budynków. W dokumencie ocenione zostaną obowiązujące systemy mechanizmów finansowania renowacji budynków i zaproponowane zostaną ew. propozycje ich ulepszenia lub wypracowanie nowych inteligentnych mechanizmów finansowania oraz zachęt finansowych zapewniających równy i sprawiedliwy dostęp dla wszystkich grup konsumentów i zachęcający podmioty do renowacji budynków publicznych i prywatnych.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Paszyk

Minister Rozwoju i
Technologii

/ kwalifikowany podpis
elektroniczny /

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 r., z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP. Wykonującym obowiązki administratora jest dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na

podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2024 r. poz. 907), oraz w związku z § 162 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r., poz. 348) oraz art. 193 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2022 r. poz. 990).

4. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interwencję poselską lub senatorską lub interpelację/zapytanie poselskie.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - o organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
 - o inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju i Technologii (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
9. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie/interwencję.
10. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - o prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - o prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
 - o prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
11. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.